

ETAPPE 6 FINNSBRÅTEN – PILEGRIMSHYTTE ESJA (ESPA)

Afstand
19 km

Asfalt
20 %

Schoonheid
***

Oerbos

Een oerbos is een stokoud bos dat zich zonder (veel) menselijke invloed ontwikkeld en gehandhaafd heeft en dat te beschouwen is als wildernis. De ecologische balans is stabiel, uitontwikkeld als het ware. De levensvormen die er voorkomen hebben zich volledig aangepast aan de specifieke omstandigheden. In Europa is nog maar heel weinig oerbos te vinden. In deze etappe kun je door een stukje lopen.

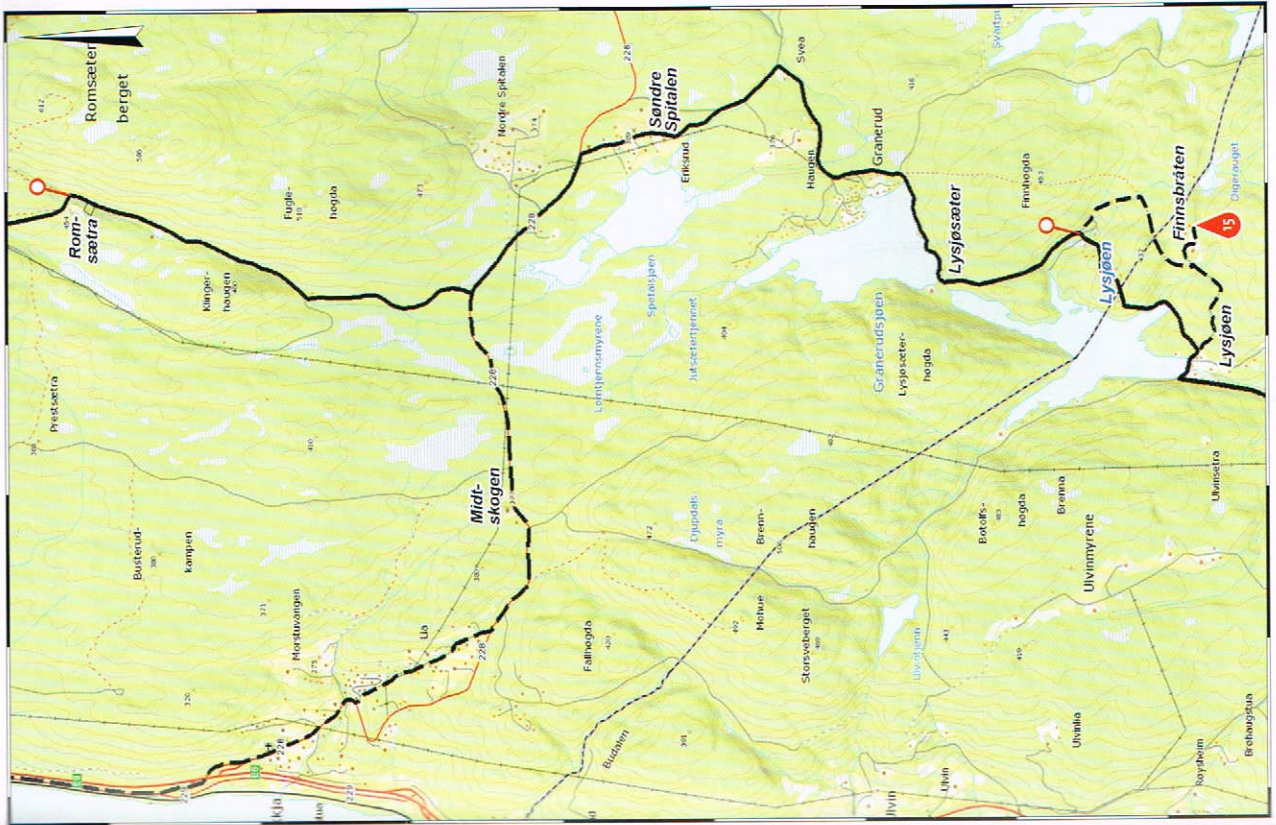
Vanuit **Finnsbråten** hoef je niet terug naar Lysjøen. Je kunt ook het gemarkeerde pad (blauwe houtjes aan de bomen) door het bos gebruiken. Dit pad komt uit op een grusvei (rechts aanhouden, de stijgende weg), waar je snel het Olavspad weer oppakt. Je komt even later langs Lysjøensæter.

Het pad komt voorbij **Søndre Spitalen** uit op Fv 228. Daar dient zich na 1,5 km (bij de tweede weg rechts) een alternatief aan.

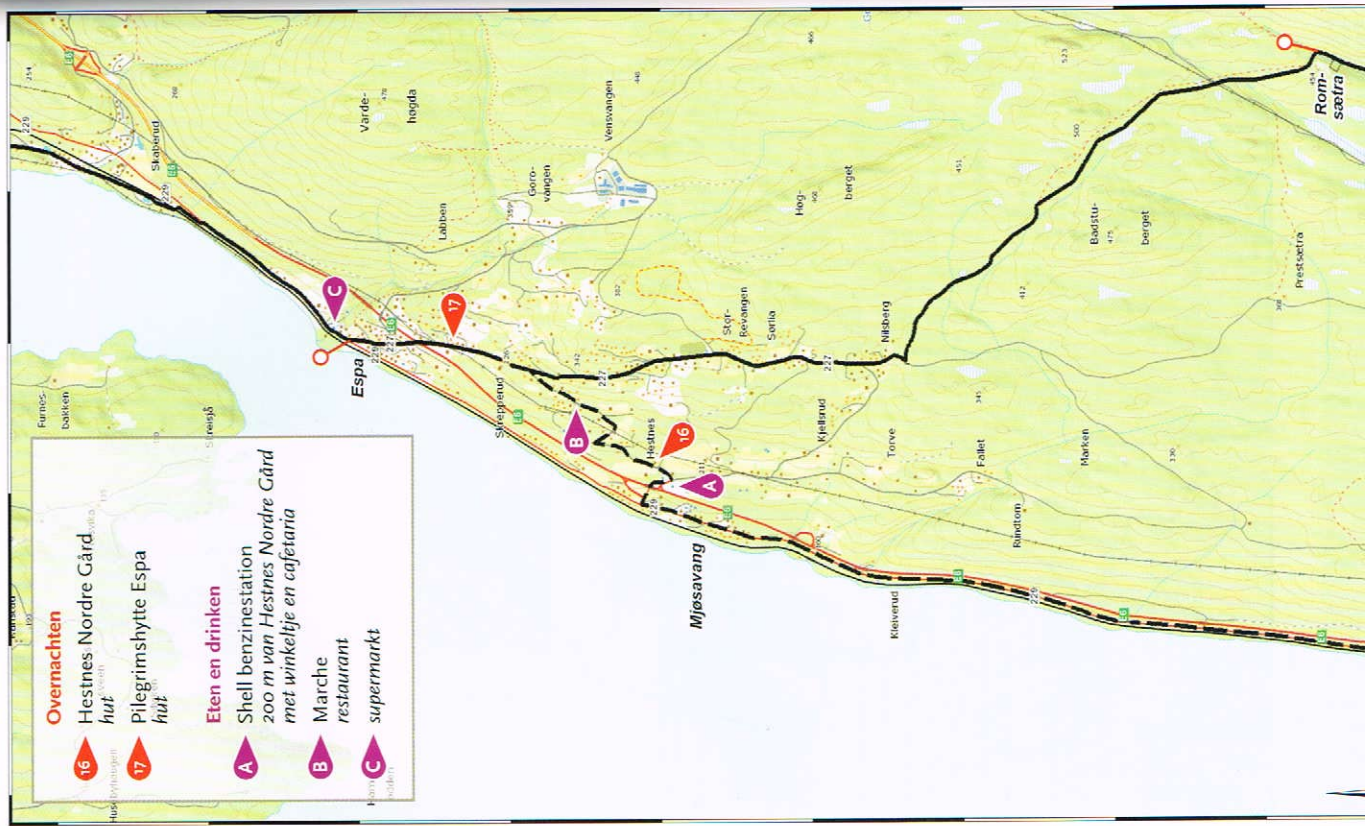
Alternatief
Wanneer je de weg vervolgt langs Midtskogen leidt de route makkelijk naar beneden richting de

Hoofdroute
Ga je bij de tweede weg rechts rechtsaf dan loop je licht stijgend en dalend verder over bospaden. Je komt bij **Romsæter** en Romsæterberget door het oerbos van Stange met eeuwenoude naaldbomen. Na ca. 4 km kom je op een weg met boerderijen en huizen die naar **Esja** leidt.

Kaart 11

0 0,5 1 km

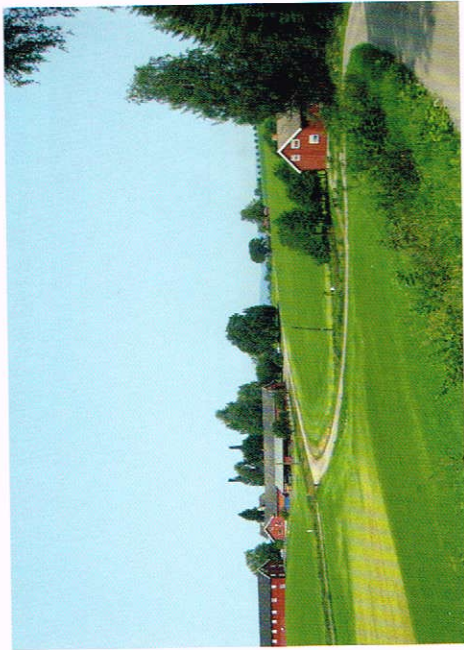

ETAPPE 7 PILEGRIMSHYTTE ESPA – STORE GILLUND GÅRD (STANGE)

Afstand
20 km

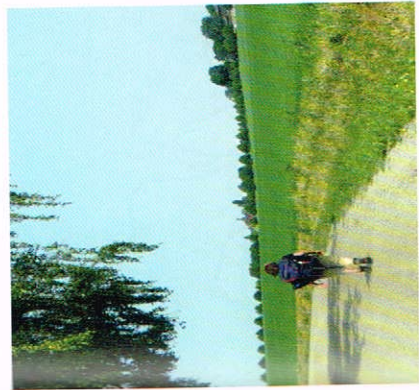
Asfalt
60 %

Schoonheid
***

Mjøsa en herenboerderijen

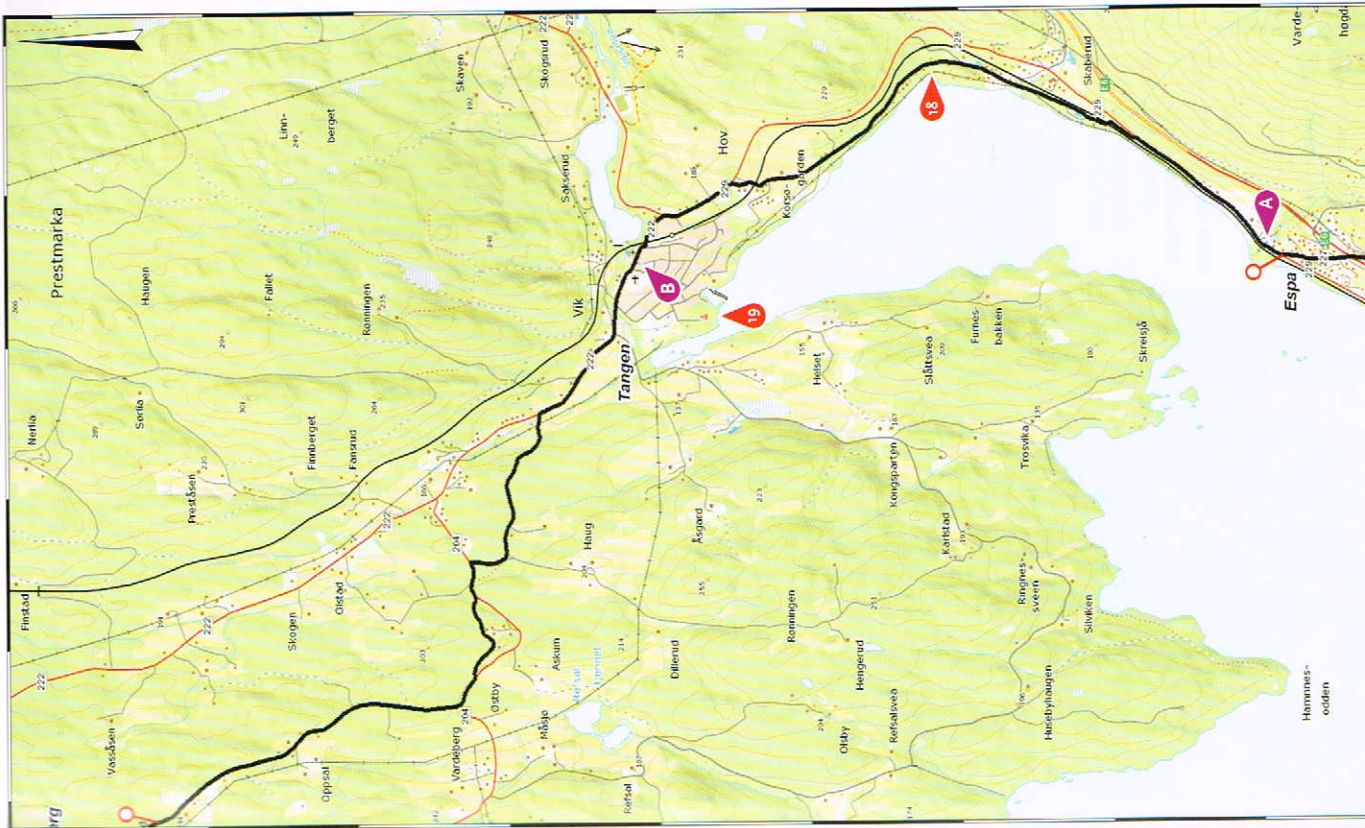
Rond Stange liggen enorm grote boerderijen. Sommige zijn al honderden jaren oud. Deze vruchtbare streek wordt al sinds de Vikingtijd bewoond. Golvende akkers met wuivend graan en uitzichten over de schier oneindige Mjøsa zijn de smaakmakers van de dag. Na alle bossen van de afgelopen dagen kan de blik weer dwalen over de horizon.

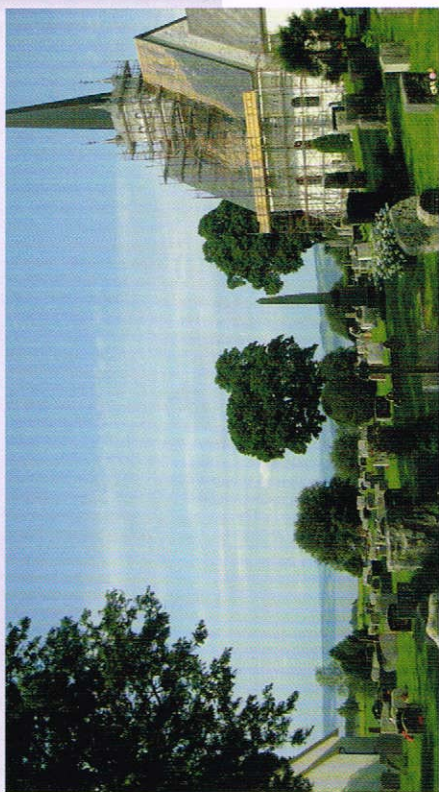
Vanuit **Espa** loopt het pad langs Mjøsa naar het kleine plaatsje **Tangen** met een aardige witte houten kerk uit 1861. Na het dorp en een paar akkers gaat het pad ca. 11 km door het bos waarvan een groot deel over een gruswei.

Op het kruispunt van Vardebergveien en Ekebergveien, de gruswei Ekebergveien uitlopen tot **Såstad** waar het landschap zich opent en de grote boerderijen tussen omvangrijke akkers en graslanden liggen.

Na de kerk leidt de eerste weg links naar **Store Gillund Gård**.

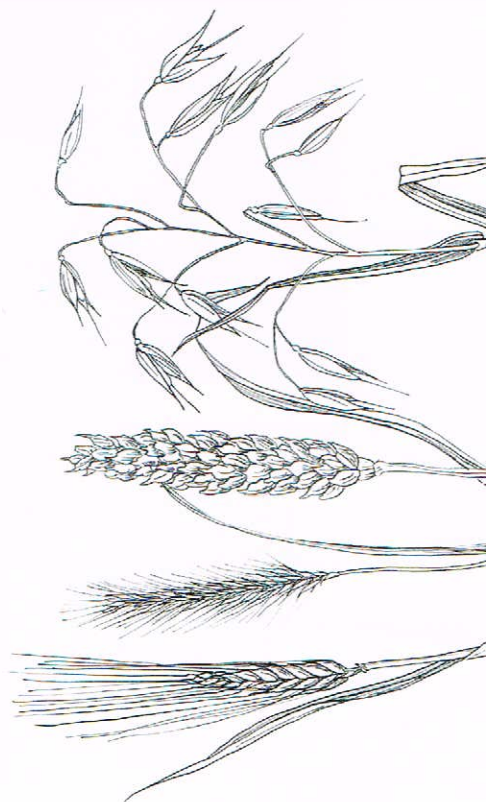

Bij het kerkje van **Stange** staat mijlpaal 505. Het gebouw stamt uit de twaalfde eeuw en herbergt twee beeldjes van St. Jakob. De kerk ligt prachtig aan het meer, maar dat was niet alleen uit esthetische beweegredenen gedaan. De kerktoren had vroeger tevens een functie als baken voor de scheepvaart.

Gerst

Je ziet vooral veel gerst op de graanakkers in Noorwegen. Gerst heeft de eigenschap in gebieden te willen groeien waar tarwe dat niet meer wil: in noordelijke streken zoals Noorwegen en in hooggelegen gebieden zoals de Alpen en de Himalaya.

Afstand
14 km

Asfalt
70 %

Schoonheid
***

Hamar, de oudste stad in het binnenland

Een korte etappe naar Hamar, een ijkpunt op de lange weg naar het noorden. Nog voor je de Stangebrug over Åkervika passeert zie je Vikingskipet al liggen. Het omgekeerde Vikingschip is de beroemde ijsbaan. Hamar is tevens het eindpunt van de oostelijke tak (Romeriksleden) van het Olavspad. De gele pijlen stoppen hier ook.

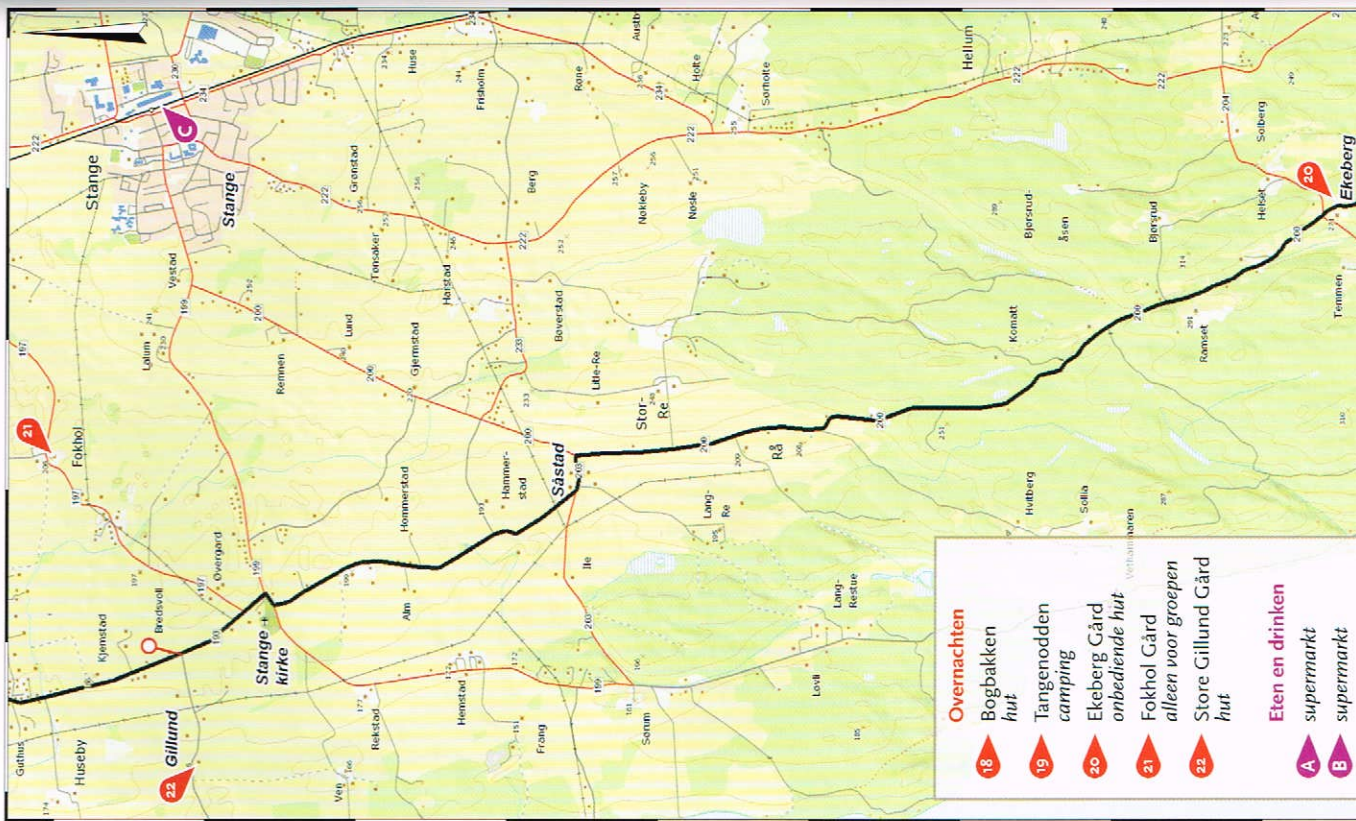
Vervolg Rv 193 naar **Sakslund** en op de Y-splitsing linksaf verder langs de boerderijen Elton en Herkestad. Het pad verlaat de weg (linksaf) bij de oprit naar boerderij Atlungstad. Bij de boerderij rechtsaf. Je vervolgt een weg en even later een golfbaan.

Alternatief

Hoewel de route na de golfbaan over de weg vervolgt, kun je al gebruik maken van de Ottestadstien (een recreatiepad) dat je langs de oever van Mjasa voert. Je komt dan pal langs een brouwerij (**Atlungstad Brenneri**).

Het officiële pad komt na 1 km ook op de Ottestadstien. De route leidt door een vinexwijk van Hamar, verlaat de Ottestadstien, gaat linksaf de Stangebru over en brengt je naar het centrum van **Hamar**.

Wil je direct naar het **vandrershjem** (hostel) ga dan direct over de brug bij de rotonde naar rechts (**Åkersvikveien**). Vikingskipet is je baken. Het vandrershjem ligt er tegenover.

mar Vandrerhjem
mar station
ngst Stad Brenneri, Stange
Gillund Gård

- Overnachten**
- 23 Staur Gård hotel
- 24 Herkestad overnachting bij particulier
- 25 Facientes pelgrimsherberg
- Eten en drinken**
- A Ottestad winkels en supermarkten

Atlungstad Brenneri

De raderstoomboot **Skibladner** vaart in de zomer op woensdag, vrijdag en zondag van thuishaven Gjøvik naar Hamar en Eidsvoll. Op dinsdag, donderdag en zaterdag van Gjøvik naar Hamar, Moelv en Lillehammer. Dienstrenging op www.skibladner.no.

Vikingskipet

De ijsbaan van Hamar in de vorm van een omgekeerd Vikingschip werd gebouwd voor de Olympische Spelen van Lillehammer in 1994. De baan waar veel EK's en WK's schaatsen worden gehouden behoort tot de snelsten ter wereld. Het stadion werd ontworpen door het architectenbureau van Niels Torp dat ook verantwoordelijk was voor het vliegveld Gardermoen. Vikingskipet wordt ook ge-

Bagagevervoer

Hamar Vandrerrhjem verzorgt tussen juni en 15 september bagagevervoer

Hamar

Hamar is de belangrijkste Noorse stad die niet aan de kust ligt. Nadat Hamar in 1152 tot bisschopszetel werd benoemd bloeide de stad op. De kathedraal was gebouwd, er was drukke handel en ook de pelgrims zorgden voor werkgelegenheid. Zo waren er bijvoorbeeld veel schoenmakers in de stad gevestigd. Het ging bergafwaarts toen de pestepidemieën uit de veertiende eeuw de bevolking dramatisch uitdonden. De genadeklap kwam in 1523 na de ontbinding van de Unie van Kalmar (Denemarken, Noorwegen en Zweden onder één monarch). Hamar werd eerst bezet en later verwoest door het Zweedse leger dat zich na zeven jaar oorlog terugtrok. Nog voor 1600 verloor de stad ook nog eens zijn stads- en marktrechten toen Oslo er in was geslaagd alle handel naar zich toe te trekken. Een kommervol bestaan volgde. Pas toen er in de eerste helft van de negentiende eeuw stoomboten over Mjøsa begonnen te varen en de gegoede burgers interesse kregen in de middeleeuwse stad, keerde het tij. In 1848 werd met een parlementair besluit opdracht gegeven tot het bouwen van een nieuwe stad.

Een enorme toeristentrekker is Hamar niet en als de Noren zelf vakantie vieren kan de stad een uitgestorven indruk maken. Maar Hamar ligt prachtig aan Mjøsa, met strandjes en parken, er is een aanleghaven voor de raderstoomboot Skibladner en de stad kan bogen op een van de beroemdste ruïnes in Noorwegen, de kathedraal aan de oever van het meer.

Overnachten

- 26** Hamar Vandrerhjem Vikingskipet hostel
- 27** Seiersted Pensjonat B&B
- 28** Pilegrimscenter Hamar pilgrimscentrum

- B** Bibliotheek
- C** Orthopedische winkel
- D** Ruïne kathedraal
- E** Pelgrimscentrum
- F** Openluchtmuseum
- G** Vikingskipet
- H** Skibladner aanlegsteiger

DE WESTELIJKE ROUTE VAN HET OLAVSPAD

Scandinavië-specialist Fred Geers, onder andere auteur van de reisgidsen Noorwegen van Dominicus en Faerøer van Odyssee, liep in mei 2013 een groot deel van de westelijke tak van het Olavspad. Dit is zijn impressie van deze variant.

Zie voor meer informatie over de westelijke tak pagina 8.

- Fred Geers -

Het Pelgrimspad van Oslo naar Trondheim was ooit een verzameling paden waarbij mensen hun weg zochten van hun woonomgeving naar de magische Nidarosdom. Als door een magneet werden ze ernaartoe getrokken uit de verschillende plaatsen. Het huidige pilgrimspad vertakt zich direct al aan de Oslofjord in het centrum; iets ten noorden van Lillehammer, bij Øyer, komt de route weer bij de hoofdroute. Deze westelijke route voert door een afwisselend landschap. Bossen, meren, binnenforde en landerijen wisselen elkaar mooi af. Maar ook vergezichten met de blik op Valdres en het hooggebergte van Jotunheimen. We bevinden ons ook in het land waar de Vikingen actief waren in de Randsfjord.

gen: Koning Olav Haraldsson de Heilige, door wie alle pelgrimage is begonnen, is hier geweest. Maar de regio is nu bekender door een andere gebeurtenis in de Noorse geschiedenis. Op het eilandje in deze fjord: Utøya, werden door Anders Breivik in 2011 69 jongeren, die deelnamen aan een sociaaldemocratisch zomerkamp doodgeschoten. Een zwarte bladzijde in de geschiedenis van Noorwegen.

We klimmen omhoog langs de kwekerij van groenteplantjes; we bevinden ons in een van de groeizaamste gebieden van Noorwegen. Voor we het bos in gaan is het goed om nog even terug te blikken over het land en het water. In het bos met afwisselend berken en naaldbomen is het heerlijk lopen. De bordjes die hier en daar hangen, wijzen goed de weg. Toch is het handig om er een kaartje bij te hebben. Je hebt dan ook een beetje een idee waar je bent.

ineens is afgesloten. Goed dat er nog wel een aanknopingspunt is met het mobiele nummer van de boer erbij. Parallel aan het afgesloten pad bleek het mogelijk langs de akker te lopen. Dit soort persoonlijke aanwijzingen zijn heel handig. Na wat glooiend terrein is het nu af en toe klimmen. Goed om stevige wandelschoenen aan te hebben, zeker ook op rochtigere gedeeltes van de route. Bij een tocht vroeg in het seizoen kan het nog wel eens nattig zijn door de net gesmolten sneeuw.

Het kerkje van Hole is een mooi rustpunt. Ook hier bevinden we ons op bijzondere bodem. Olav Haraldsson groeide hier op. Het stenen kerkje wordt veel gebruikt voor bijzondere gelegenheden. We lopen eigenlijk steeds in noordoostelijke richting, evenwijdig aan de Steinsfjord, een binnenfjord. In Klaaken kun je overnachten in een prachtig hotel. Een heerlijke luxe na een dag wandelen door gevarieerd landschap en over allerlei soorten paden. Doordat er op deze route niet zo heel veel overnachtingsplekken zijn, is het gunstig van alles gebruik te maken dat zich aandient. En af en toe wat meer comfort is best prettig.

Struinen door het bos

Het vervolg van de tocht gaat in dezelfde noordoostelijke richting. Het landschap is weer even afwisselend: soms struinend door het bos en dan weer een stukje weg met het zicht op het cultuurlandschap. Beide hebben hun charme en juist de afwisseling maakt het interessant. Behalve de vele voorjaarsbloemen zoals blåveis en hyltveis (de bosanemoon in blauw en wit), zijn de vogels duidelijk aanwezig. Een trouwe gast is de kramsvogel, die nog

niet zo heel lang terug is van de overwintering in onze contreien. Je ziet de grijze zangvogel hier zo vaak als bij ons de merel. Hier en daar lopen we langs graanvelden; oppassen om niet het jonge gewas kapot te trappen. Gelukkig gaat dat goed. Boeren moeten het toch maar goed vinden dat wij hier lopen. Voor ons betekent het vrijheid, voor hen een beperking van diezelfde vrijheid, want we kijken mee in hun doen en laten. Van stads- of dorpsleven maken we op onze tocht hier weinig mee. Alleen bij Jevnaker als we even bij de Glasfabriek van Hadeland een kijkje nemen wordt het even druk. Voor de rest gaat deze westelijke tocht door een zeer verstilde omgeving. Overigens gaan we hier over de eerste weg die er ooit was tussen Oslo en Bergen. De reisdagboeken van bisschop Jens Nilssen uit de 16e eeuw berichten erover. En nu lopen wij hier.

Over het spoor

Noorwegen is al niet rijk aan wegen, maar ook zeker niet aan spoorwegen. Omhoog in het land is het net als met ons pelgrimspad: ook dit spoorwegnet is vertakt vanuit Oslo: een omhoog richting Lillehammer en een omhoog via Gjøvik zoals het westelijke deel van onze route loopt. Deze spoorlijn komen we op onze tocht dan ook regelmatig tegen. Het is ook wel een prettige gedachte om alternatief vervoer in de nabijheid te hebben. Het grappige is ook dat de trein op bepaalde kleine stationnetjes stopt op verzoek. Even de hand opsteken als je de trein aan ziet komen.

Na Jevnaker vervolgt het pad langs de langgerekte Randsfjord naar het noorden richting Gran. Na wat klimmende weggetjes vormen de

Falang bru (1834) nabij Gran

Sesterkirkene op de top van de berg, even een hoogtepunt. Twee kerken vlak naast elkaar gebouwd. De historie van deze twee kerken is niet geheel eenduidig, maar het verhaal gaat dat twee zusters ruzie kregen en ieder hun eigen kerk wilden hebben. En zo geschiedde. De Nikolaikirke is de hoofdkerk, de andere is de Mariakirke; respectievelijk uit de elfde en de twaalfde eeuw. Nabij de kerken bestaat ook de mogelijkheid om te overnachten in Granavolden Gjestgiveri, een historisch houten gebouw uit de achttiende eeuw. Beneden in Gran hebben ze de lekkerste Noorse wafels.

Van binnenfjord naar meer

De hellingen rond de binnenfjorden zijn op de meeste plaatsen bebost. Veel wandelingen gaan dan ook via bospaden of boswegen naar het noorden. Een mooie wandeling door het bos omhoog is die tussen Eina en Astjerner. Prachtige naaldbossen waar af en toe een vos zich laat zien. Verder noordelijk voert de route richting Gjøvik. En dat betekent dat we in de buurt komen van een ander groot water: de Mjøsa. Dit is het grootste meer van Noorwegen. In de voorzomer treedt de Mjøsa regelmatig buiten zijn oevers. Dit is vooral het geval als het plotseling warm wordt en de sneeuw van de nabijgelegen bergen in korte tijd weg smelt. Komt er dan ook nog eens een regenperiode achteraan, dan staan veel oevers onder water. Voor de pelgrimspaden betekent het uitwijken naar hoger gelegen weggetjes en paden die dezelfde richting op lopen. Het

De stoomboot komt

Bij Kapp maken we kennis met een oud fenomeen dat nog steeds actueel is: de Skibladner, een oud stoomschip dat over de Mjøsa vaart en verbindingen onderhoudt met de plaatsen Lillehammer, Moelv, Gjøvik, Hamar en Bidsvoll, die van oudsher de grootste betekenis hadden voor deze regio. Zeker in een tijd dat er nauwelijks vervoer over de weg was anders dan met paard en wagen, vormde deze boot een belangrijk transportmiddel.

Wij gaan echter te voet verder naar het noorden met een overnachting in Hovdetun Vandrehjem in het hoger gelegen deel van Gjøvik. Vroeger werden deze hostels aangeduid als jeugdherberg, maar inmiddels zijn ze een vertrouwde verblijfplaats voor iedereen en is het er goed toeven. Je kunt er je eigen etensklarmaken, maar je kunt ook gebruikmaken van het aanbod om te eten wat de pot schaft. Vanuit Gjøvik voert het pad nu in noordelijke richting aan de westkant van de Mjøsa. Soms gaat de route over wegen en paden, soms over akkerlanden en graspaden. Hier en daar staat een bankje. Soms tref je een belangstellende Noor die je vraagt: "Er dere pilgrimer?" Als we melden dat we inderdaad als pelgrims gaan, oogsten we meestal bewonderende blikken. Noren houden van bewegen in de natuur, maar honderden kilometers wandelen, nee dat zijn ze niet gewend. Pelgrims worden daarom vol verwondering aangekeken, waarschijnlijk omdat er niet zoveel van zijn.

We lopen nu in de richting van Lillehammer.

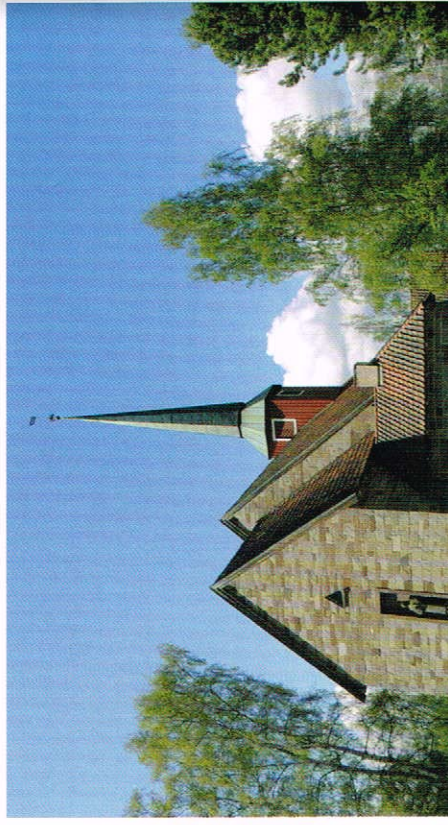

Foto: Marie Bernadette Meulenbroek

Ringerike

Oslo - Jevnaker 90 km

Na het pelgrimspad door de hoofdstad Oslo vanuit het oude stadsdeel Gamlebyen richting Baerum voert de route over Krokskogen naar Ringerike. Het pelgrimspad volgt voor een deel de oude koningsweg naar Bergen, den Bergenske Kongevei. In de omgeving van Ringerike zijn veel archeologische opgravingen gedaan. De oudste daten uit de middeleeuwen. Ook het kerkje van Bonsnes dateert uit die tijd. Andere cultuurhistorische elementen: Olavskilden, Midtskogsteinen, Kroksundbroen, een oude steenbrug en Frøyshov, een begraafplaats uit het ijzeren tijdperk. Het landschap is glooiend met afwisselend cultuurgrond en bos.

Dag 1. Oslo - Baerumsmarka: ca. 27 km

Dag 2. Baerumsmarka - Sundvollen: ca. 26 km

Dag 3. Sundvollen - Hole: ca. 17 km

Dag 4. Hole - Jevnaker: ca. 20 km

Van de luchthaven een stukje op weg

Voor wie niet in de stad Oslo wil beginnen en per vliegtuig aankomt, is Sundvollen een mooi startpunt van het pelgrimspad. Ook voor wie delen van de tocht in deze regio wil doen, is dit een goede plek om te beginnen. Vanaf de luchthaven Gardermoen gaat er een shuttlebus naar Sundvollen. Ook vanaf Oslo Centraal Station gaat een bus naar Sundvollen.

Hadeland en Toten

De tocht gaat verder via Kjøllevegen richting Hoffsvangen, Kapp en de Mjøsa. Een afwisselend heuvel landschap met historische plaatsen. Van de binnenford op weg naar het grootste meer van Noorwegen. Eindpunt is Gjøvik, een vriendelijk, overzichtelijk provinciestadje. Na Oslo komt daarmee voor het eerst weer een stad in het vizier. Onderweg zullen niet veel andere grotere plaatsen volgen in deze regio ten westen van de Mjøsa.

Jevnaker - Gjøvik ca. 90 km

Dag 1. Jevnaker - Granavollen: ca. 15 km

Bærum gapahuk

Garclaushøgda, 1305 Haslum
T +47 67581850, +47 94827799
Geopend: hele jaar
Onbediende hut

Sæteren Gård

Murenveien 151, 1356 Bekkestua
T +47 67581850, +47 94827799
E seterengard@turistforeningen.no
www.turistforeningen.no/seterengard
Geopend: hele jaar
Onbediende hut

Kleivstua

Dronningveien 500, 3531 Krokkleiva
T +47 32162100
E booking@kleivstua.dvgj.no
www.kleivstua.no
Geopend: hele jaar
Hotel

Sundvolden Hotel

Dronningveien 2, 3531 Krokkleiva
T +47 32162100
E sundvolden@sundvolden.no
www.sundvolden.no
Geopend: hele jaar
Hotel

Gjesvold Gård

Fekjerveien 10, 3530 Røyse
T +47 48285343
E christian@gjesvold.no
Geopend in de zomermaanden
Pelgrimsherberg (keuken en optioneel ontbijt)

Bjørke Gård

Bjørkeveien 25, 3512 Hønefoss
T +47 90861366, +47 95450155
E post@bjorkegard.no
www.bjorkegard.no
Geopend: mei t/m september
Pelgrimsherberg (keuken en optioneel ontbijt)

Klaekken Hotel

Hadlandsveien 386, 3514 Hønefoss
T +47 32140000
E salg@klaekken.no
www.klaekken.no
Geopend: hele jaar
Hotel

Thorbjørnrud Hotel

Sagveien 8, 3520 Jevnaker
T +47 61317100
E booking@thorbjornrudhotell.no
www.thorbjornrudhotell.no
Geopend: augustus t/m juni, juli gesloten
Hotel

Kastalia

Gamlevegen 25, 3520 Jevnaker
T +47 99388020
E tone-eikaase@hotmail.com
Geopend: hele jaar
Pelgrimsherberg (keuken en optionele maaltijden)

Randsvangen Hotel

Prestmøveien 50, 3520 Jevnaker
T +47 61314100
E salg@randsvangen.no
www.randsvangen.no
Geopend: augustus t/m juni, juli gesloten
Hotel

Sløvika Camping

3520 Jevnaker
T +47 61315580
E post@slovikacamping.no
www.slovikacamping.no
Geopend: mei t/m september
Hutten

Sognsgården

Sogn Vestre, 3520 Jevnaker
T +47 91862686, +47 97022684
E oyvind_sogn@hotmail.com
Geopend: mei t/m september
Pelgrimsherberg (keuken en optioneel ontbijt)

Granavolden Gjesgiveri

Granavollen 16, 2750 Gran
T +47 61337700
E post@granavolden.no
www.granavolden.no
Geopend: augustus t/m juni, juli gesloten
Pensjon

Jomfruburet

Granavollen 1, 2750 Gran
T +47 91321120, +47 41684665
E kari@salus-massasje.no
www.jomfruburet.net
Geopend: hele jaar
R&B (optioneel avonturen)

Foto: Fred Gern

Sanner Hotell

Granavollen 3-5, 2750 Gran
T +47 61333300
E post@sanner-hotell.no
www.sanner-hotell.no
Geopend: augustus t/m juni, juli gesloten

Hotel

Ook hutten beschikbaar, die zijn wel het hele jaar geopend.

Hotell Hadeland

Granavollen 35, 2750 Gran
T +47 61330225
E post@hotell-hadeland.no
www.hotel-hadeland.no
Geopend: augustus t/m juni, juli gesloten

Hotel

Gamlestua på Tuv

Kongeveien 6, 2750 Gran
T +47 41040406
www.gamlestua.no
Geopend: 15 juni t/m 15 september

Hutsje

Søndre Tingelstad

Kongevegen 82, 2770 Jaren
T +47 91555590, +47 95481049
E olhoff2@online.no
Geopend: 1 juni t/m 1 september

Hutsje

Brovolden

Storlinna 42, 2760 Brandbu
T +47 90148455
E forum-h@online.no
Geopend: hele jaar

B&B

Krabbinn

Kjølvegen 223, 2760 Brandbu
T +47 46904171
E peder.lovtuhagen@c2i.net
Geopend: 1 mei t/m 1 oktober

Onbediende hut

Skålsætra

Kjølvegen 227 en 231, 2750 Gran
T +47 95023829
E s.l.s.weden@medisin.uio.no
Geopend: hele jaar

Pelgrimsherberg

(kauken en optionele maaltijden)

Åstjern Hyttetun

Åstjernplassen, 2760 Brandbu
T +47 90505002
E post@astjern.no
www.astjern.no
Geopend: hele jaar

Huttun

(kauken en optionele maaltijden)

Holthe Gård

2847 Kolbu
T +47 90096452
E siholthe@online.no
Geopend: hele jaar

B&B

Majer Gård

Majer gård, 2850 Lena
T +47 99475209, +47 40241037
E livmajer@yahoo.com
Geopend: 15 juni - 31 augustus

Pelgrimsovernacting

Håjen Herberge

Håjen, 2850 Lena
T +47 41280552, +47 61163088
E blaavarp@online.no
Geopend: hele jaar

Pelgrimsherberg

(kauken en optionele maaltijden)

Hoff Gjestgiveri

2850 Lena
T +47 61161016, +47 91185544
E postmaster@hoffgjestgiveri.com
www.hoffgjestgiveri.com
Geopend: hele jaar

B&B

Hoffsvangen

Tømmerholsvegen 320, 2850 Lena
T +47 90887582
E lasse.gran@ostre-toten.kirken.no
Geopend: hele jaar

Hutsje

(maaltijden mogelijk)

Stensveen

Stensveen, 2849 Kapp
T +47 97689283, +47 91127454
E stensveen@blaezone.no
www.stensveen.no
Geopend: hele jaar

B&B

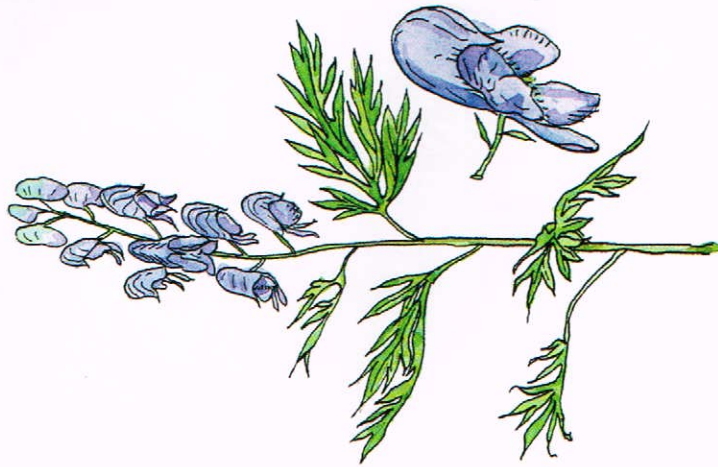
Hekshustranda Camping

Brennerivegen, 2847 Kapp
T +47 61169157, +47 91594369
E maylisse@hekshustrandacamping.no
www.hekshustrandacamping.nl
Geopend: mei t/m september

Huttun

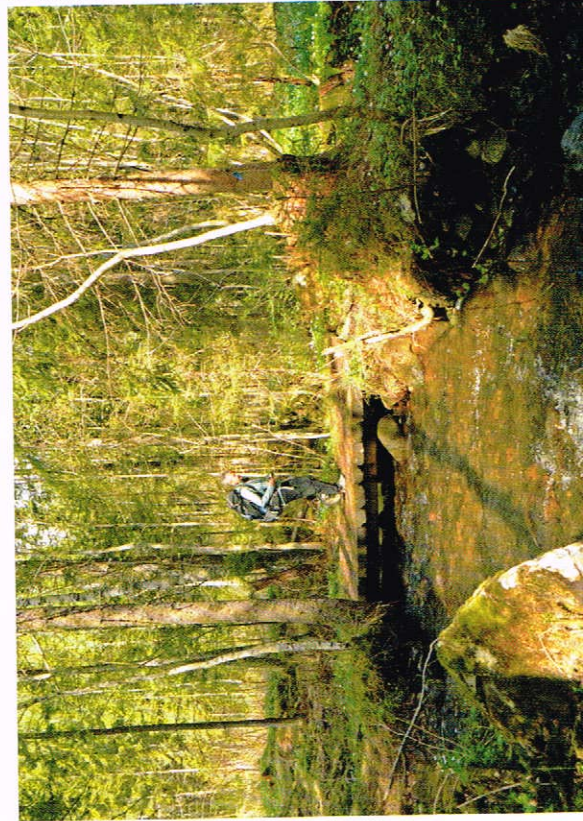
Gjøvik Vandrerhjem Hovdetun

Parkveien 8, 2819 Gjøvik
T +47 61171011
E post@hovdetun.no

Blauwe monnikskap (Aconitum napellus) Storhjelm

Foto: Fred Geers

Quality Hotel

Strandgata 15, 2815 Gjøvik
T +47 61132000
E post@strand@choice.no
www.nordicchoicehotels.no/Quality/Quality
-Hotel-Strand
Geopend: hele jaar

Hotel

Comfort Hotel Grand

Jernbanegaten 5, 2821 Gjøvik
T +47 61140000, +47 61140001
E Co.gjovik@choice.no
www.grandgjovik.no
Geopend: hele jaar

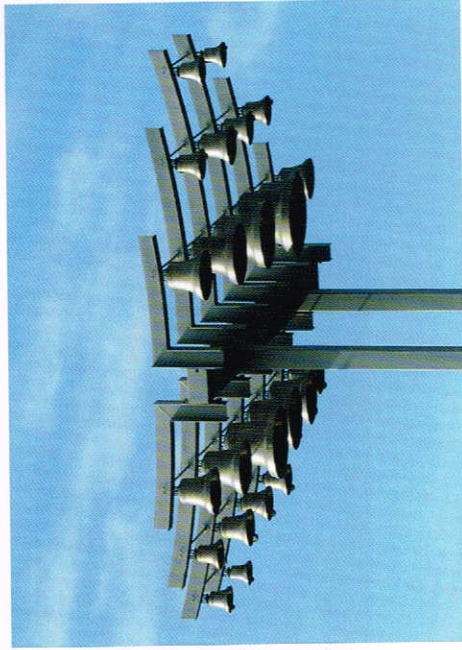
Hotel

Pilegrimssenter Granavollen

Afstand
19 km

Asfalt
60 %

Schoonheid
***

Langs de oevers van Mjøsa en ruïnes naar een koningsweg

Wanneer je via een wandelpad langs het water met een rij statige houten villa's en de landtong met de kerkrüine en het Hedmarksmuseum de stad verlaat, ben je snel weer in landelijk Noorwegen. Je passeert de resten van een fortificatie uit de middeleeuwen, loopt over een eeuwenoud pad en enkele kilometers over een koningsweg.

Vanaf het station gaat het pad naar de oever van Mjøsa. Je komt langs het klokkenspel uit 2004 dat met z'n voeten in het water staat. Ieder uur is er een melodie te horen. Het repertoire, een mix van evergreens, traditionals en klassieke thema's wordt ieder seizoen aangepast. Vlakbij staat een gedenksteen met de hoogste waterstanden van de grootste overstromingen die Hamar hebben getroffen.

De route vervolgt via strandjes en parkjes over een wandelpad langs de oever. Je komt langs het pelgrimscentrum en niet veel later op **Domkirkeodden** langs de ruïne van de oude kathedraal. Het pad gaat dwars door het openluchtmuseum, langs het spoorruuseum en verlaat dan de oever.

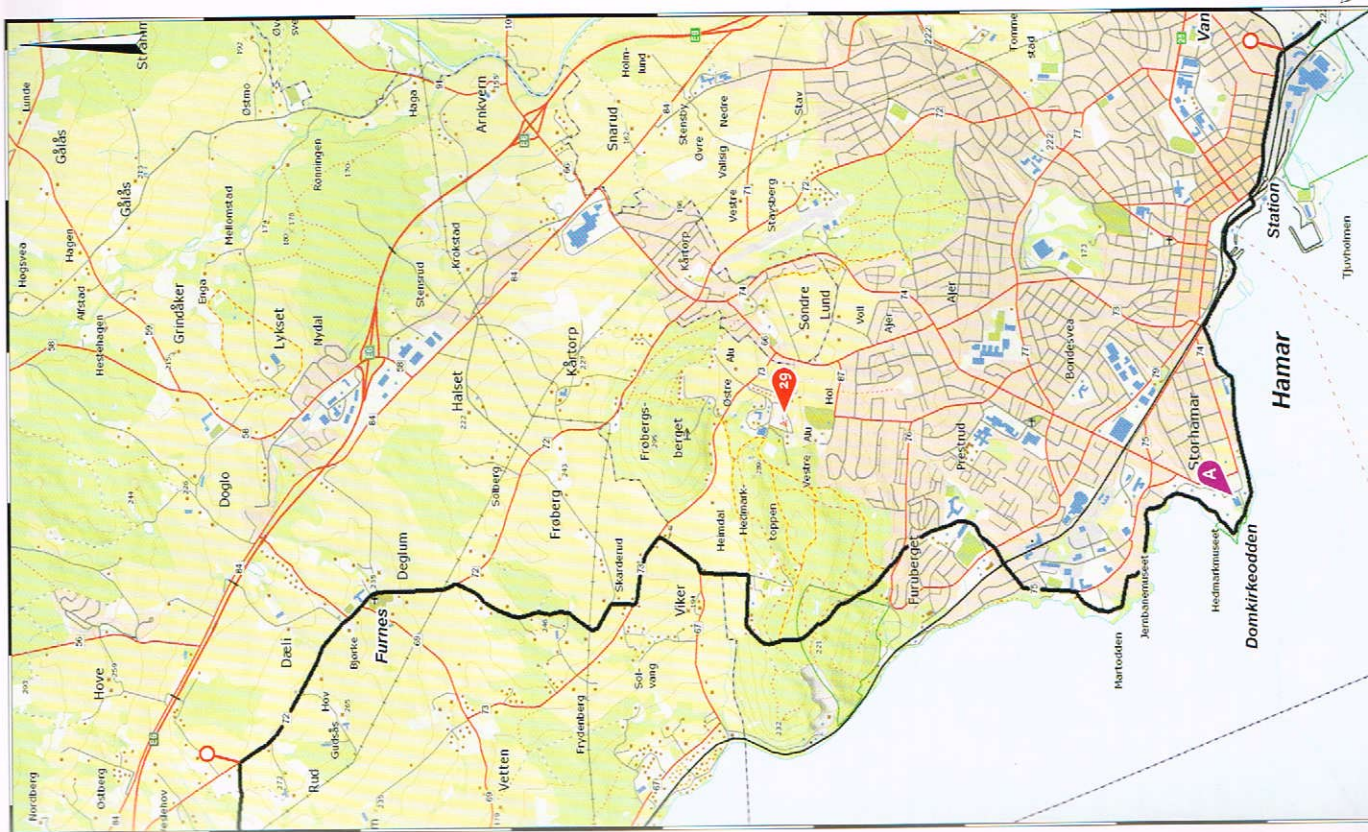
Via een buitenwijk klim je naar een bos en passeert de resten van een fortificatie (Bygdeborg). Na het bos opent het landschap zich. Even later een zandpad (weer door bos)

⚠ Bij het huis Bakketum (bij Jevanol) gaat de route linksaf, mogelijk door hoog opgeschoten plantengroei. Je loopt snel op een breder pad, een holle weg die stamt uit de middeleeuwen. Het pad is uitgesleten door het gebruik en door het wegspoelen van de aarde door regenval. Dit pad geeft een goed beeld van de vroegere wegcondities.

Het pad komt uit op de Kongsvegen, een lange straat die naar het centrum van **Brumunddal** leidt.

Bygdeborg

Dit heuvelfort is een van de eenvoudige fortificaties die tussen de jaren 400 en 500 voor Christus (ijzertijd) in Hedmark stonden ter verdediging van het machts-

Kerkruiene

De kathedraal van Hamar werd gebouwd in de twaalfde eeuw. Het moet een prachtig romaans kerkgebouw geweest zijn met gotische aanpassingen en een driedelig koor. Hoe de kerk er precies uitzag blijft echter giswerk. Sinds de verwoestingen door de Zweden in de zestiende eeuw resten er alleen een paar opstaande pilaren en bogen. Door de beschermende glazen constructie lijkt de ruïne niet alleen op een kasplantje, maar is de locatie weer overdekt en geschikt voor bijeenkomsten. Er wordt bijvoorbeeld veel getrouwd. Van de stenen werd in Furnes in 1707 een andere kerk gebouwd. De wegebouwers hebben zich reeds lang geleden ontfermd over wat overbleef. Een altaarsteen werd later teruggevonden in een park. De steen was gebruikt als traprede.

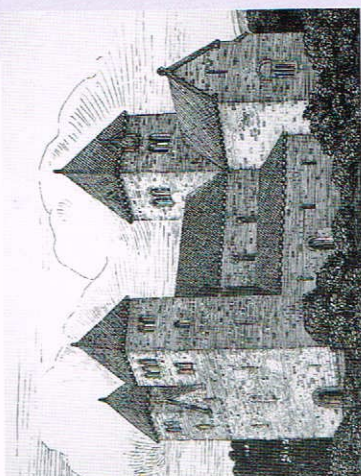

Domkirkeodden

Het begrip domkirkeodden is de naam voor de landtong waarop de ruïne van de kathedraal staat. De ruïne vormt de kern van het **Hedmarksmuseum**, een openluchtmuseum met vijftig gebouwen uit de regio Hedmark. Gratis toegang voor pelgrims.

Kruidentuin

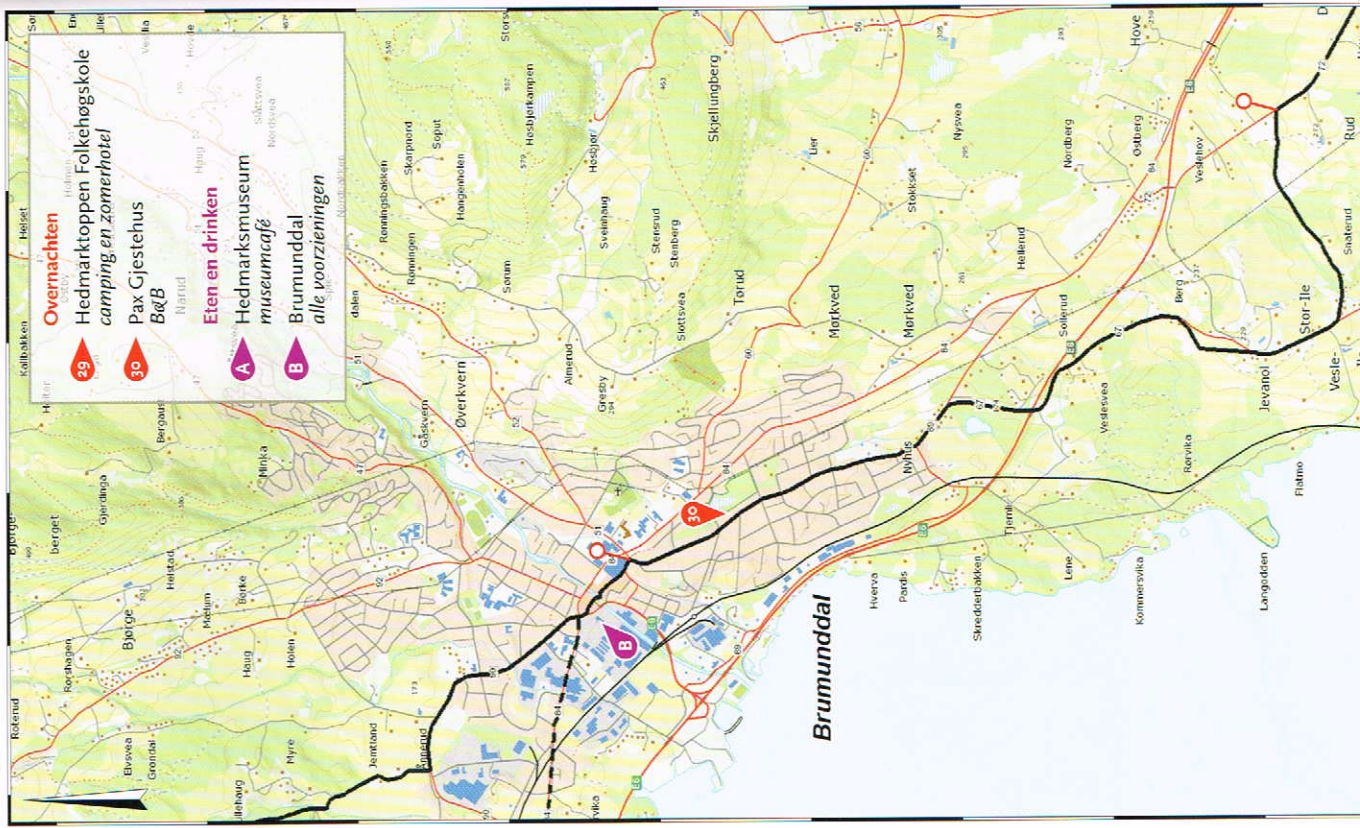
In het museum is ook een kruidentuin, geïnspireerd door een passage uit de Hamarkrøniken uit het midden van de zestiende eeuw. In dit boek wordt het katholieke Hamar beschreven dat door de reformatie aan het verdwijnen was. Over de kruidentuin wordt vermeld dat die heerlijk geurde. De tuin was gevuld met de planten die pelgrims meenamen uit Rome en Jeruzalem en andere bedevaartsoorden. Deze passage is een van de weinige Noorse stukjes tekst uit de middeleeuwen met verwijzingen naar de pelgrimscultus.

Tekening: Olaf Nordhagen

Mogelijk uiterlijk van de kathedraal

ar Vandrehjelm
ar Domkirkeodden
Munddal Pax Gjestehus
es kirke

ETAPPE 10 BRUMUNDDAL – PILEGRIMSSTUGGUA (RINGSAKER KIRKE)

- Afstand 17 km
- Asfalt 40 %
- Schoonheid ****

Over de priesterweg langs een stokoude boom

Een mooie etappe met veel onverharde wegen en prachtige vergezichten op Mjøsa. Je komt langs de oudste den van Hedmark. Aan het eind van de dag een van de mooiste kerken op de hele route waarin enkele delicate fresco's zijn te bewonderen. De kerk ligt prachtig aan het meer.

In **Brumunddal** ga je door het winkel- en voetgangersgebied, steek je het riviertje over (Furnesvegen) en ga je via een voetgangers-tunnel de autoweg onderdoor. Je komt na de rotonde op de Fagerlundvegen.

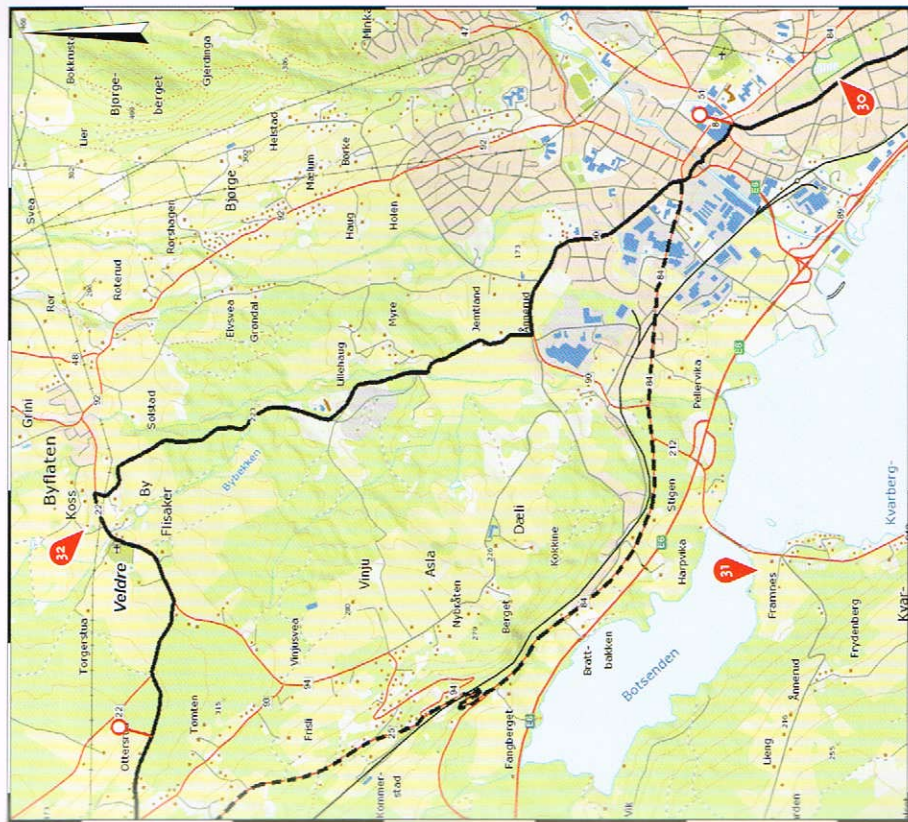
Alternatief
Na de rotonde over Rv 84 (Ringsakervegen) ongeveer 7 km over asfalt tot de Løkendalsvegen. Een snelle maar weinig interessante route.

Hoofdroute
 Fagerlundvegen volgen. Dan rechtsaf en enkele kilometers over een grusvei door boe-renland en langs bosranden naar de kerk van **Veldre**, een moderne versie van een staafkerk uit 1996 die een uitgebrand exemplaar ver-vangt. De weg vervolgen en bij het huis met bordje **praestveien** het asfalt verlaten en een grusvei in. Deze komt weer uit op asfalt.

▲ Op de Løkendalsvegen, bij wegwijzer met Binneloveteken 8.3 km, gaat de route links.

Het pad komt langs **Tokstadfurua**, de oudste dennenboom van Hedmark. De route vervolgt naar **Rudshøgda**, een oprit van de E6 met wegrestaurants, motel, winkelcentrum en benzinstation. Daarna een grusvei overgaand in een bospad langs het woonhuis van **Alf Prøysen** en uiteindelijk naar Rv 213. Rechtsaf naar de **kerk van Ringsaker** waar een kleine, mooi gelegen pelgrimsherberg is te vinden.

Alf Prøysen
 Dichter, schrijver en muzikant **Alf Prøysen** (1914-1970), was een van de belang-rijkste Noorse kleinkunstenaars van zijn generatie. Hij werkte veel mee aan radio- en tv-programma's. Zijn verhalen over Mrs. Pepperpot (Teskjekjerringa in het Noors), zijn internationaal bekend van de Zweedse televisie uit de jaren '70. Het

Præstveien

Tussen de kerken van Veldre en Ringsaker ligt de zogenaamde priesterweg. Een 12 km lang pad, dat een rechte lijn vormde tussen twee parochies. De priester die in Ringsaker woonde en ook de parochie van Veldre onder zijn hoede had, legde deze weg vrijwel dagelijks per paard af. Een praktijk die duurde tot 1876.

Ringsaker kirke

Een van de best bewaarde kerken uit de twaalfde eeuw aan de route. Aan Olav de heilige gewijd en ontworpen naar de kathedraal van Hamar. Met een triptiek uit 1530, gemaakt in Antwerpen en enkele fresco's die werden ontdekt bij restauratiewerkzaamheden in de jaren zestig van de vorige eeuw. Het reliëf van St. Jakob komt uit Spanje en stamt uit de twaalfde eeuw. Het werd in 1999 in deze kerk geplaatst.

Tokstadfurna

De oudste den van Hedmark is ongeveer 490 jaar oud. Al sinds 1918 wordt deze imposante boom beschermd.

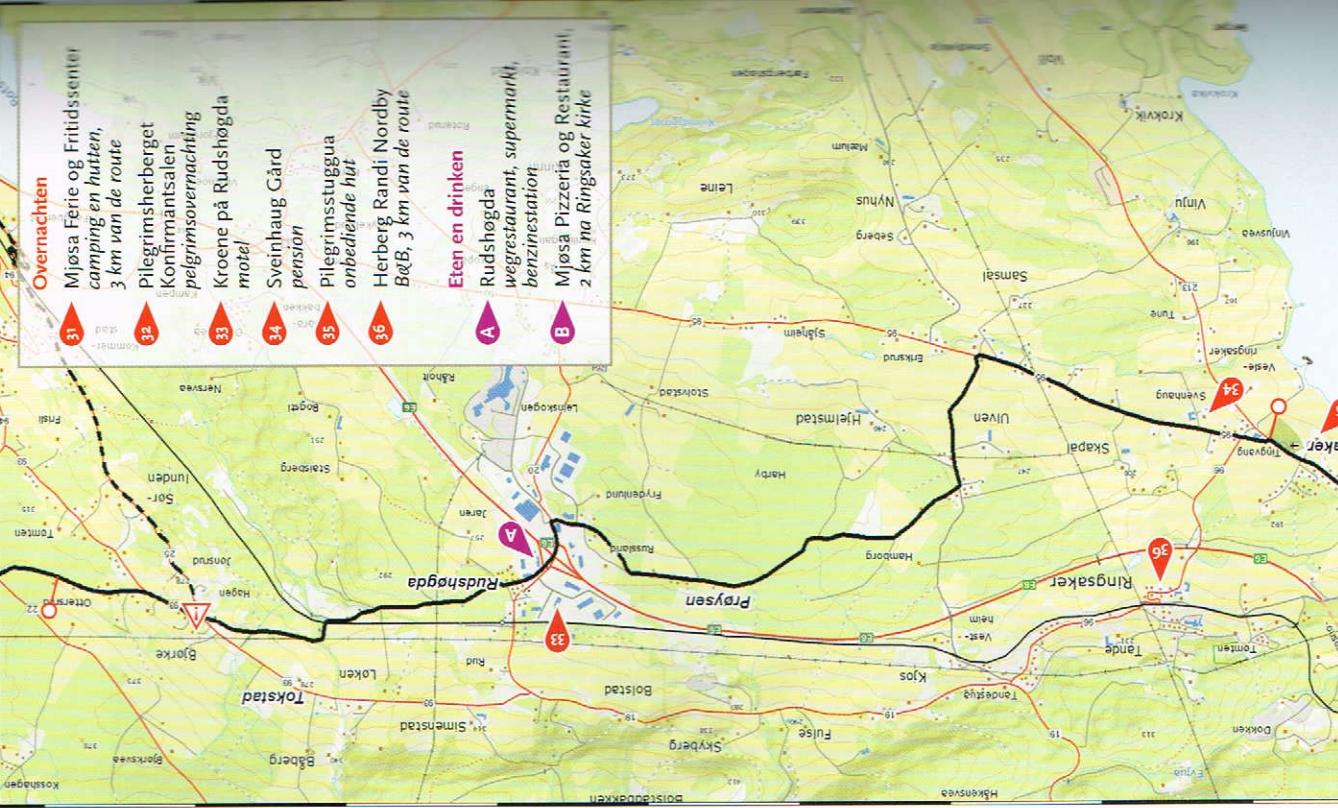
Grunddal Pax Gjestehus

re kirke

hadfurna

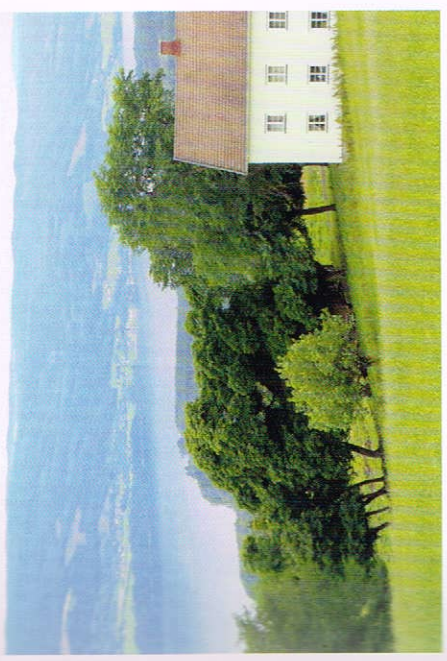
hagda

saker kirke

ETAPPE 11 PILEGRIMSSTUGGUA – JOHANNESGÅRDEN (BRØTTUM)

Milieu
11 km
Aankomst
10:30
Rechtsaand
1:00

Pitirige klim

Via een bospad aan de oever van Mjøsa kom je bij een steencirkel bij Vea. Een pittige klim via haarspeldbochten brengt je net boven de 400 meter. Na hooggelegen wegen en een smalle door het bos daal je af naar het plaatsje Brøttum. Via een bospad is het nog enkele kilometers naar retraitsoord Johannesgården.

Voor de hoofdroute rechtsaf na de T-splitsing met wegwijzer Ulven 1 km. Je maakt na Nerenga een lus door het bos over een onverhard pad. Het pad gaat nu licht op en neer. Je komt uit op een grusweg die overgaat in asfalt. De echte afdaling zet in bij Biskopsåsen. Je komt in het kleine plaatsje Brøttum. Voorbij de kerk over het erf van enkele boerderijen weer een bos in. Na ca. 2 km is er een af-takroute naar Johannesgården, gemarkeerd met een klein bordje. Na ca. tien minuten kom je bij de Holtevegen en de oprit naar de accommodatie.

Voor Ringsaker kirke over de weg naar de camping van Moolv. (Voor de winkels in het centrum van Moolv is een kleine omweg nodig.) Op de camping pik je de gele markering van het retraitspad Moolvrunden op die door het bos langs het meer loopt onder de Mjøsa door. Via een gemeentewerf en de parkeerplaats van een spoorlijn kom je op de 34. Vlak na een benzinstation kom je bij Holtevegen, een mini-uitvoering van de hoofdweg. Waarvoor de steencirkel diende is onduidelijk.

Bij Vea begin je aan een steile klim. Je komt langs Mjøsa revalidatiecentrum, een revalidatiecentrum, en stijgt door tot de weg naar Ulven.

Alternatief
In plaats de stappe met 2 km inkaarten door bij de Pilegrimsstuggua met wegwijzer Ulven 1 km inksaf naar Uven te lopen en de 3 te vervolgen tot je weer bij de bus komt. (Dit is officiële alternatieve route.)